

35200

Ok-64

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 30824082-610 385
Konu : Bursa Milletvekili
Sena KALELİ'nin
Yazılı Soru Önergesi

.../.../2014
17 Şubat 2014

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 13.12.2013 tarihli ve 43452547-120.07-154802 sayılı yazınız.

Bursa Milletvekili Sena KALELİ'nin Bakanlığımıza yönelttiği, TBMM 7/35200 Esas sayılı yazılı soru önergesine ilişkin cevabımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

İDRİS GÜLLÜCE
Bakan

EK :
Cevap Yazısı (3 sayfa)

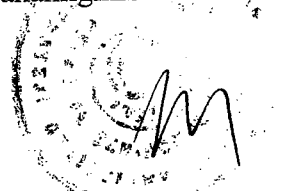
**BURSA MİLLETVEKİLİ
SAYIN SENA KALELİ'NİN
TBMM 7/35200 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE AİT
SORULAR VE CEVAPLARI**

SORULAR :

Tarihi, doğası, havası, suyu ve bereketli topraklarıyla birçok zenginliği içinde barındıran, tarımı ve sanayisiyle ülkemizin en önemli merkezlerinden biri olan Bursa, izlenilen politikalar ve yanlış uygulamalar sonucu bu zenginliklerini kaybetme noktasına gelmiştir. Birinci derece verimli toprakları ile su kaynaklarını taş ve maden ocaklarına, kentin oksijen deposu olan asırlık ağaçlarını yangınlara, dünyaca ünlü tarımsal ürünlerin yetiştirildiği ovalarını termik santrallere, içme suyu kalitesindeki derelerini sanayi ve evsel atıklara kurban veren Bursa, şimdi de kaliteli ve temiz havasını arar olmuştur. Doğayı hiçe sayan ve çevreyi gözetmeyen sanayileşmenin yanı sıra göçten kaynaklanan çarpık kentleşme sonucu oluşan hava kirliliği, Bursa'nın en önemli sorunlarından biri haline dönüşmüş ve insan sağlığını tehdit etmeye başlamıştır. Bu durum Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın 20 Kasım 2013 tarihli hava denetim raporlarına da yansımıştır. Bu raporlara göre Bursa hava kirliliği açısından Marmara Bölgesi'nde ilk sıraya yerleşmiştir. Kirliliğin en yoğun yaşandığı yer olan Yıldırım ilçesi, Kocaeli Dilovası'nı geride bırakırken, havanın içindeki partiküler madde açısından da Bursa, İstanbul ve Dilovası'ndan sonra 3. sırada bulunmaktadır.

Bu bağlamda;

- 1- Bursa'da hava kirliliğinin tespiti doğrultusunda düzenli ve yeterli ölçümler yapılmakta mıdır? Ölçümlerin sonuçları kamuoyuyla paylaşılmakta mıdır?
- 2- Son 10 yılın denetim raporlarına göre Bursa'da hava kirliliği değerlerinin yıllara göre değişimi nasıldır?
- 3- Bursa'da hava kirliliği oranlarına göre ilçeler nasıl sıralanmaktadır? Bu kirliliğin insan sağlığına yönelik etkilerini azaltmak konusunda hangi önlemler alınmaktadır?
- 4- Ülkemizde son 10 yıl itibarıyla karbon monoksit zehirlenmeleri açısından Bursa kaçınıcı sıradadır? Bu zehirlenmelere bağlı olarak yıllar itibarıyla kaç kişi yaşamını yitirmiştir?
- 5- Bir milyona yakın hanenin olduğu Bursa'da doğalgaz ve kömür ile ısınma sağlayan hanelerin yıllar bazında değişimi nasıldır?
- 6- Bursa'daki hava kirliliğinin nedenleri ve çözümü konusunda bakanlığınızca kapsamlı bir araştırma yapılmış mıdır? Bu konuda bir çalışmanız var mıdır?
- 7- Bakanlığınıza bağlı il müdürlüğünüzce hava kirliliğini önleme adına hangi çalışmalar yapılmaktadır? Hava kirliliğine yol açan uygulamalar nedeniyle bugüne kadar hangi denetimler yapılmış ve hangi yaptırımlar uygulanmıştır?
- 8- Pahalı bir yakıt olan doğalgaz yerine daha ucuz olan kömürün sanayide ve konutlarda kullanımının hava kirliliğini alarm seviyelerine yükselttiği gerçeğiyle, sanayi tesislerine ve alım gücü zayıf hanelere doğalgaz teşvikinde bulunulması konusunda bir çözüm oluşturulamaz mı?
- 9- Bakanlığınıza bağlı il müdürlüğünce geçen yıl açıklanan "Temiz Hava Eylem Planı" doğrultusunda bugüne kadar hangi adımlar atılmış, hangi projeler yaşama geçirilmiştir?
- 10- Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü'nün de açıkladığı gibi, Bursa'nın 1. Derece kirli il statüsünde değerlendirilmesi ve bu doğrultuda acil çözümler geliştirilmesi konusunda bakanlığınızca neler yapılması düşünülmektedir.

CEVAPLAR:

1- Bursa İlimdeki hava kalitesinin izlenmesi amacıyla, 8 adet Hava Kalitesi İzleme İstasyonu kurulmuştur. Bu istasyonlardan 3 adeti Osmangazi, Nilüfer ve Yıldırım İlçelerinde bulunmaktadır. Ulusal İzleme Ağımız kapsamında, halkımızı bilgilendirme amaçlı <http://www.havaizleme.gov.tr> internet adresinden verilerimiz anlık yayınlanmaktadır. Diğer 5 hava izleme istasyonu ise, AB Dış Ortam Hava Kalitesi Direktifleri doğrultusunda, Bakanlığımız ile Federal Almanya Çevre, Doğa Koruma ve Nükleer Güvenlik Bakanlığı ve Avusturya Federal Çevre Ajansı tarafından yürütülen "Marmara Bölgesinde Hava Kalitesi Alanında Kurumsal Yapılandırma Eşleştirme Projesi" çerçevesinde Osmangazi (2 adet), Nilüfer, İnegöl ve Kestel İlçelerinde kurulmuş olup, bu istasyonlarımızdaki verilerde <http://mthm.havaizleme.gov.tr> internet adresinden anlık olarak yayımlanmaktadır. Ayrıca, İnegöl İlçesindeki Organize Sanayi Bölgesinde 1 adet istasyon daha mevcut bulunmakta olup, bu istasyonun Bakanlığımıza devir işlemleri devam etmektedir.

2- Bakanlığımız Ulusal Hava Kalitesi İzleme Ağından alınan valide edilmiş saatlik hava kalitesi ölçüm istasyonu verileri kullanılarak Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği (HKDYY) çerçevesinde geçerli ortalamalar üzerinden değerlendirme yapıldığında 2009, 2010, 2011 ve 2012 yıllarında PM₁₀ ve SO₂ parametresi için yıllık ve kış sezonu değerlerinde herhangi bir sınır değeri aşımlı görülmemiştir.

3- Bakanlığımızca "Marmara Bölgesinde Hava Kalitesi Alanında Kurumsal Yapılandırma Eşleştirme Projesi" kapsamında Bursa'da Pasif Örnekleme Çalışması, Emisyon Envanteri ve Veritabanı Çalışması ile Temiz Hava ve Eylem Planı Çalışması yapılmıştır. Bu çalışma, ısınmadan kaynaklı hava kirliliği yönünden incelenen 3 merkez ilçede (Yıldırım, Osmangazi ve Kestel) konut yoğunluğu, yakıt tüketimi ve yakıt tipine göre yapılmıştır. Ayrıca bu üç ilçede bulunan ya da bu üç ilçeyi etkileyebilecek nitelikte ve kirlilikci vasfı yüksek 11 adet tesis seçilmiş ve bu tesislerden kaynaklanan emisyonlar emisyon ölçüm raporları, sürekli ölçüm sonuçları online ve hatta saha ziyaretleri vasıtasıyla incelenmiştir. Ayrıca, Bursa'da söz konusu proje kapsamında yapılan pasif örnekleme çalışması sonuçlarına göre ise 11 adet noktada ve 1 yıl süresince yürütülen pasif ölçümler neticesinde özellikle trafiğin yoğun olduğu bölgelerde, trafikten kaynaklanan NO_x ve benzen parametrelerinin sınırların üzerinde olduğu anlaşılmıştır.

4- Karbonmonoksit zehirlenmeleri (soba zehirlenmeleri), sobanın yanlış kurulması, baca temizliğinin yapılmaması, meteorolojik şartlar, binanın konumu vb. birçok etmene bağlı olarak oluşmaktadır. Bakanlığımızın karbonmonoksit zehirlenmeleri konusunda bir envanter çalışması bulunmamakta olup, Sağlık Bakanlığından bilgi alınmasının daha faydalı olacağı düşünülmektedir.

5- Bursa İlindeki doğalgaz ve kömür, hem ısınma amaçlı hem de işletmelerde proses amaçlı olarak kullanıldığından, bu konuda sağlıklı bir veriye ulaşma imkanı bulunmamaktadır.

6- Bakanlığımızca, "Marmara Bölgesinde Hava Kalitesi Alanında Kurumsal Yapılandırma Eşleştirme Projesi" çerçevesinde, Bursa İlindeki hava kirliliğinin nedenleri ve çözümü konusunda Pasif Örnekleme Çalışması, Emisyon Envanteri ve Veritabanı Çalışması ile Temiz Hava Eylem Planı Çalışması yapılmaktadır.

7- Hava Kirliliğinin önlenmesi kapsamında; Bursa'da satışı yapılmak istenen yerli ya da ithal kömürler için numune alınıp Bakanlığımızdan yetkilendirilmiş laboratuvarlara analizi yaptırılarak kömür satış izin belgesi düzenlenmekte olup, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü elamanlarınca ve bu konuda yetki devri yapılmış olan Bursa Büyükşehir Belediye Başkanlığınca, satışı yapılan ısınma amaçlı kömürler denetlenmekte ve numuneler alınmaktadır. İlgili kriterlere uygun olmayan yakıtlar için meri mevzuat kapsamında gerekli işlemler yapılmaktadır.

Ayrıca, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü elemanlarınca Sanayi Kaynaklı Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliğinde belirlenen sınır değerlerin sağlanıp sağlanmadığının tespiti konusunda sanayi tesislerinde sürekli denetimler yapılmaktadır. Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü tarafından sanayi işletmeleri denetlenmekte ve emisyon ölçümü yaptırmayıp çevre izni almadan faaliyet gösteren işletmelere idari yaptırım uygulanmaktadır, Trafikte egzoz gazı emisyonları için denetimler yapılmakta ve egzoz pulu olmayan ya da yapılan ölçümlerde sınır değerlerin üstünde egzoz emisyonu salınımı yapan araçlara da idari yaptırım uygulanmaktadır.

2013 Yılı ilk dokuz ayında yalnızca hava kirliliği konusunda 558 denetim yapılmış olup, bu işletmelerden 2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu Kanuna bağlı çıkarılan yönetmeliklere aykırı faaliyet göstererek, hava kirliliği oluşturanlara 2.181.415,34 TL. idari para cezası uygulanmıştır. Denetimlerimiz; şikayet, anlık ve planlı olarak üç yönden yürütülmekte olup, etkin bir denetim sağlanması için her türlü tedbir alınmaktadır.

8- 2013/4226 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı gereğince il ve ilçelerde Sosyal Yardımlaşma Vakıflarınca belirlenecek fakir ailelere kömür yardımı yapılması ile ilgili usul ve esaslar Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından yürütülmektedir. Anılan Bakanlar Kurulu Kararı'nda yerli kaynakların kullanılması öngörülmekte olup, fakir ailelere yerli kömür yerine doğalgaz teşvikinde bulunulması hususu ancak Bakanlar Kurulunca değerlendirilebilir.

9- Bakanlığımızca "Marmara Bölgesinde Hava Kalitesi Alanında Kurumsal Yapılandırma Eşleştirme Projesi" çerçevesinde Bursa Temiz Hava Eylem Planı çalışmalarına devam edilmektedir.

10- Bursa'da mevcut kurulu işletmelerin doğalgaz kazanından kömür kazanına geçerek faaliyet göstermesi Mahalli Çevre Kurulu Kararıyla yasaklanmıştır. Bununla birlikte satışı yapılan ısınma amaçlı kömürlerin denetlemeleri yapılmakta, numuneler alınmakta ve uygun olmayan yakıtlar için gerekli yasal işlemler uygulanmaktadır.

Bursa'da faaliyet gösteren sanayi işletmeleri ile ilgili olarak Bakanlığımıza ya da Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğüne bildirilen hava kirliliği konusundaki şikâyetlere istinaden yerinde denetim yapılarak 2872 sayılı Çevre Kanunu ve ilgili Yönetmelikler kapsamında idari yaptırımlar uygulanmakta ve işletmelerin ilgili Yönetmeliklerdeki tedbirleri alması sağlanmaktadır.

